

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дор. Америка СІМ ЦЕНТІВ За кордоном Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0807 / 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

П'ЯТЬ БІЛІОНІВ НА ДОСТАВКУ „ФАНТАСТИЧНОЇ ЗБРОЇ“

Вашингтон, 6 вересня. — Сенатська підкомісія фондів ухвалила призначити п'ять біліонів доларів, окремо від загального бюджету, на розбудову повітряної сили, потрібної на доставку „фантастичної нової таємної зброї“, про яку згадував у середу президент Труман у Сан Франціско. Член підкомісії, сен. Милтон Р. Понг, сказав репортерам, що на таємних засіданнях підкомісії довідалася, що нова фантастична зброя це не атомова зброя, не бактеріологічна зброя, а зовсім щось нове, жакливе, що не можна собі уявити і що може відстрашити ворога від уживання своєї нової зброї, яку він може мати. Цю зброю можна доставити літаками. Другий член підкомісії, сен. Борнет Р. Мейбанк, потвердив заяву Понга і вивинив, що підкомісія вирішила скасувати обмеження кількості повітряних „крил“ (авіаційних з'єднань) і дозволити на побудову нових „крил“, навіть до числа 95, щоб можна було постачати зброю й матеріали і бути на услугах армії та флоту. Нове асигнування фондів на пові-

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН НА ПАРТИЙНІЙ ПАРАДІ

Сан Франціско. — Президент Труман дав поштовх до поважних розмов про свою кандидатуру на президента під час виборів наступного року тим, що виголосив промову на зібранні представників Демократичної партії в Західних стейтах, які з'їхалися до Сан Франціско під час його побуту на конференції для підписання миру з Японією. Труман сказав, що Демократична партія врятувала Америку від соціалізму й комунізму в 1934 р., і тому має обов'язок зберігати ці здобутки для добра загалу.

Н.І.О. ПІДТРИМУЄ ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ ЗДА.

Нью Йорк. — У великих щоденниках появилася в формі підатного оголошення на цілу сторінку заява стейтсового Конгресу Індустріальних організацій п. з. „За світовий мир“. Заява охоплює резолюцію стейтсової конвенції К.І.О., ухвалену 6 вересня 1951, як вияв волі вільного американського робітництва. Резолюція гостро критикує російський комуністичний імперіалізм; закликає совєтському урядові саботаж миру в світі; таурє змагання совєтської делегації у Сан Франціско до розбиття конференції, яка має на меті довести до підписання миру з

Японією; називає ці змагання бажанням зруйнувати світ, якщо не вдасться Росії над ним запанувати; висловлює призначення збройним Салам О. Н., які боряться в Кореї за припинення совєтської агресії; стверджує, що Америка веде О. Н. до миру і повністю підтримує Доктрину Трумана для стримання комуністичного походу. К.І.О. заявляє, що публікує свою резолюцію в формі оголошення на те, щоб звернути увагу світових дипломатів, зібраних у Сан Франціско, що „американське робітництво стоїть беззаперечно за засади, які проголошує наш уряд для усунення війни з лица землі“.

СЕНАТ УХВАЛИВ ТІЛЬКИ ОДНОРАЗОВУ ДОСТАВКУ ПОШТИ

Вашингтон. — Закінчуючи дискусію про закон для підвищення поштових приходів на \$373,000,000 річно. Сенат ухвалив скасувати дотеперішню дворазову доставку пошти адресатам і запропонує тільки одноразову доставку. Відносно Сенат ухвалив піднести оплату листів з трьох на чотири центи, ціну поштових карток з одного на два центи, оплату повітряних посилок з

шести на вісім центів, оплату на поспішні листи з 15 на 20 центів, а оплату на пересилку газет підвищувати на десять відсотків кожного року протягом трьох років. Це значить, що оплата доставки газет і журналів буде підвищена на 30 відсотків. Буде ще зменшена вага на пересилку пакунків поштою і великі пакунки треба буде надавати через експресові агенції.

ГЕН. МЕК АРТУР ПОПЕРЕДЖУЄ ПРО ДИКТАТУРУ В АМЕРИЦІ

Клівленд, Огайо. — Ген. Доглес МекАртур, у своїй півгодинній промові до жителів цього міста, не називаючи по імені президента Трумана, закликає його змагання до запровадження диктатури в Америці, коли він нагло і серед страху приспішує розбудову воєнної сили після воєни, як по другій світовій війні уряд „нерозважно“ розпустив армію.

Закі ген. МекАртур прищов до критики адміністрації, він зупинився над реформами, переведеними за часів його військової адміністрації в Японії, і доводив, що Японія стала тепер культурною, демократичною нацією, яка стане заборолем волі на Сході. Далі генерал згадав про централізацію урядової влади, вказав на великий зріст впливів департаменту стейти, який на ділі охоплює владу прем'єра, хоч до нього належать тільки закордонні справи. Він закликає навіть теперішній адміністрації свідоме потурання комунізму, а це може призвести до обмеження громадянських прав, які найдуть свій захист хіба у новій відродженій Японії. МекАртур присвятив багато часу в своїй промові на критику Об'єднаних Націй, закликаючи цій організації брак ясного становища супроти Росії і вимагаючи створення з О.Н. міжнародного авторитету та навіть виключення зі свого складу націй, які ламають засади й постанови цієї організації.

В АМЕРИЦІ

- Людину з пластынку, вагою 200 фунтів, спрямували в Поштовий Медичний Лібораторії в Дейтон, у стейті Огайо. За допомогою такого манекину будуть вивчатися вплив різних повітряних випадків на людський організм.
- Місто Ноарк, у стейті Нью Джерсі, вибрала на оспод медичного каледжу Рада Медичного Виковання Американського Медичного Товариства. Початкові видатки стейти на цю школу вивестує \$6,000,000.
- Резолюція в Сенаті за усунення совєтських кореспондентів із ЗДА. Це можна зробити через скасування права кореспондентів слухати наради Конгресу з галерії і через уневажнення паспортної візи.
- Податки на закладі піднесли сенатська комісія до 10 відсотків. Це має принести \$400 мільйонів федеральному скарбові. Заклади бувають в кімнатних перегонах, куланий боротьбі, в гри бітго і кошккового м'яча і перед президентськими виборами. Туди зараховують також податки на лютерію, а звільнені від податків такі гри як бінго, покер, рудета і гра в кістки.

КАНАДІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ ОБХОДЯТЬ 60-РІЧЧЯ СВОГО ПОСЕЛЕННЯ

У вересні цього року українська спільнота Канади обходить 60-річчя приїзду до Канади перших українських поселенців. З цієї нагоди з ініціативи і під проводом центральної української репрезентації в Канаді, Комітету Українців Канади, на цілому просторі тої країни, де тільки живуть українці, влаштовується величезна маніфестація, під патронатом генерального губернатора. Святкування в цілій країні започатковується центральним святом в столиці канадійських українців, в місті Вінніпегу, в днях 7-9 вересня. В програму свята входять: Виставка Української Культури, відслонення пропам'ятної таблиці в будинку парламенту Манітоби, Святочна Академія, провінційна, домініяльна і міжнародна авдіція СВС, бенкет і т. п. Центральні інституції американських українців, зокрема Український Конгресовий Комітет і Український

Народний Союз, переслали з цієї нагоди своїм канадійським братам відповідні привітання. В привітанні УНСоюзу, пересланому Комітетові Українців Канади, м. і. сказав, що канадійські українці „своєю пионерською працею створили гравки духові і матеріальні вартості, возвеличуючи українське ім'я та підносячи високо український прапор у вільному світі“, а своєю допомогою поневоленим братам на Рідній землі вони „з често сповняють свої кровні обов'язки і гідно виконують свою історичну місію“. Привітання УНСоюзу, підписане його головою Д. Галичником, стверджує, що „американські українці, зокрема Український Народний Союз зі своїм багаточисленным членством, тільки пишасться тим, що на цьому історичному шляху вони під час бурі і погоди йшли дружно, рама' об рама' з канадійськими українцями.“

АМЕРИКА ГАРАНТУЄ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ПОСТАЧАННЯ СТАЛІ

Вашингтон, 6 вересня. — Уряд Злучених Держав запевнив Великобританію, що подбас про те, щоб Великобританія одержала найближчого року два-три мільйони тон сталі. Це запевнення дав директор мобілізації Чарлс Вилсон британському міністрові фінансів Гю Гайтскелові. Вилсон видав розпорядження, щоб сталь, яка має бути вивезена до Англії, була закуплена за програму озброєння. Це запевнення являє перший вислід переговорів міністра фінансів, які він почав в А-

мериці з секретарем скарбу Джаном В. Снайдером і секретарем торгівлі Чарлсом Соулером. В заміні за постачання сталі до Англії Гайтскел зобов'язався іменем Англії постачати вугілля Західній Німеччині для підтримки німецького промислу. Для припущення експлуатації вугілля Америка вислала Англії минулого року шахтове устаткування. Дальші переговори між Америкою і Англією зосереджуються на використанні інших матеріалів, головю вони й цинку, бо спроби дістати ці продукти безпосередню з Австралії і Нової Зеландії досі були безуспішними.

ЛОТИШІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПЛЕБІСЦИТУ

Нью Йорк. — „Я рішучо відкидаю будь-яку пропозицію плебісциту в Латвії для встановлення її міжнародного статусу“ — твердить латвійський шарж д'афер у Вашингтоні, Дж. Фелдманс, в листі до Нью Йорк Таймсу, надрукованому у виданні з 7-го вересня. Фелдманс застерігається проти плебісциту у зв'язку з надрукованим в Н. Й. Таймсі з 17-го серпня листом Панаса Феденка від Української Національної Ради. Латвійський дипломат вважає, що розгорнена в Таймсі дискусія на тему майбутньої долі поневоленних Москові народів причинилася багато до висвітлення тої справи і заявляє: „В цих дебатах постійно виднається питання плебісциту в не-російських країнах, що мало б вирішити чи вони воліють залишитися чи відділитися від російської імперії. Панас Феденко, говорячи від Української Національної Ради... згадав у зв'язку з цим теж Балтійські республіки. Я мушу рішучо відкинути пропозицію плебісциту в Латвії для вирішення її майбутнього м і ж на р одного стану. Латвія та інші Балтійські держави, належать до сфери західної цивілізації і не мають жадних історичних чи культурних зв'язків з Росією. Під російське володіння вони

попали щойно з кінцем 19-го сторіччя. Вони зробили волю в рр. 1917-1918 і їх державність була визнана цілим цивілізованим світом. Брутальна агресія... з боку Совєтського Союзу в 1940 році цілком певна не дає найменшого виправдання на плебісцит... після їхнього звільнення із совєтського ярма... Тому Балтійські нації мусять і повинні безпосередньо і автоматично вернутися до незалежної державності після виключення совєтської тиранії і агресії в їх країнах“.

ЧЕРВОНІ МОВЧАТЬ НА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗМІНИ МІСЦЯ ПЕРЕГОВОРІВ В КОРЕЇ

Токіо. — Червоне командування не дало досі ще жадної відповіді на останні пропозиції альянтського головного команданта на Далекому Сході, ген. Ріджея, відносно зміни місця переговорів, щоб виключити всяку можливість дійсних або вимудених випадків порушення нейтральності. Переговори в Каесонґ вже від двох тижнів перервані власне на підставі

комуністичних обвинувачень, що альянти „порушили“ нейтральність. Виміна нот і пропагандивна боротьба на цю тему продовжується. Альянти зі свого боку рішучо заперечують комуністичні обвинувачення, вважаючи їх за „вимудені і фальшиві“, або тенденційно заінсцензовані самими комуністами з метою не допустити до перемир'я і скинути вину за це на альянти.“

РОЗГОРТАЄТЬСЯ ПІДГОТОВКА УКРАЇНСЬКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк. — Створений на громадських нарадах представників українських організацій метрополії Громадський Маніфестаційний Комітет для влаштування великої української маніфестації проти червоного і білого російського імперіалізму, відбув вчора свої чергові наради та почав розробляти подробиці плану організації і проведення маніфестації. На нарадах, якими проводив голова Маніфестаційного Комітету Д. Галичник, затверджено насамперед можливість, способи і засоби організації масової участі в маніфестації, що буде похідом з демонстративним походом вулицями Нью Йорку. Маніфестація відбудеться в неділю 21-го жовтня. Під час нарад всі погоджувалися, що справа цієї історичної маніфестації мусять стати відповідальними Нью Йорку візьме участь щонайменше 25,000 українців,

АЗІЙСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ ПІДДЕРЖУЮТЬ ЗАХІДНИЙ ПРОЄКТ МИРУ З ЯПОНІЄЮ

Сан Франціско, 6 вересня. — Сьогоднішня сесія конференції в справі мирного договору з Японією стояла цілком під знаком речників вільних азійських народів, що піддержували західний проєкт договору, відкидаючи совєтські застереження і обвинувачення. Після вчорашніх виступів комуністичних представників, що наповнили були залом скаргами про „порушення“ договорів в Ялті і

Учасники історичної конференції в Сан Франціско. Голова французької делегації, міністер закордонних справ Роберт Шуман (ліва), розмовляє зі своїм заступником Генрі Беннетом, займаючи місце на залі наради після свого виступу, в якому він вкотре піддержав американсько-британський проєкт договору.

Потсдама та облудними домаганнями „волі“ для японців, сьогодні азійські представники виявили цілу забриханість комуністичних фраз, скеровуючи наради в напрямку, що викликав помітне вдвоєння серед західних представників. Промовляли представники Пакистану, Цейлону, Лос і Камбоджі. Найбільш замітний був виступ представника Цейлону, його міністра фінансів Джасвардена, який покликнувався на послання Будди, що ненависть можна з успіхом борювати не ненавистю, але любов'ю. З тих причин — говорив він — азійські народи не можуть погодитися зі совєтськими домаганнями обмежити волю японського народу. „Якщо Совєтський Союз, всупереч декларациям з Каіро і Потсдаму, домагасться звороту Японії островів Рюкю і Бонін, чому ж тоді не мали б бути повернені Японії теж Курилі і Південний Сахалін?“ — запитував він, додаючи, що Совєтський Союз з пропагандивних мотивів домагасться для японського народу основних вольностей, яких він відмовляє власному народові. Виводи представника Цейлону доповнював делегат Пакистану, збиваючи пункт за пунктом не тільки совєтські застереження до західного проєкту договору з Японією, але теж індійські. Крім азійських представників, на вчорашній сесії промовляли теж делегати Франції, Бельгії, Голландії і Єгипту. Ці три останні видвинули в загальному чотирнадцять другорядних застережень до проєкту договору, згідно до поодиноких його постанов, але піддержували його як цілість, розправляючись рівночасно зі совєтськими закладами. Від кінця вчорашніх нарад вже 24 країни заявили свою піддержку для проєкту договору, тоді коли проти нього виступили тільки три совєтські делегати.

МОЖЛИВІСТЬ НОВОГО НАСТУПУ ЧЕРВОНИХ В КОРЕЇ

Токіо. — В останніх днях на корейському фронті прийшло до розв'язку, що може бути попередженням нового великого наступу червоних на альянтські позиції. Альянтська розвідка з цілою певністю ствердила, що червоні сконцентрували на фронті коло 700,000 вояків, включно з „кавказькими“ та іншими сателітськими „добровольцями“. В „протегованих базах“ в Манджурії зосереджено понад 1,000 ворожих літаків, а на самому фронті вже появилася совєтські танки. Тоді, коли на східному секторі фронту альянти здобули велику стратегічну перемогу після „обмеженого наступу“ за останні 18 днів, на західному секторі, де досі була тільки дуже обмежена патрульна акція, почалася тепер підозріла ініціатива червоних, що може означати безпосередність нового наступу. Сильні відділи

червоних військ, під прикриттям ночі почали озвучувати позиції альянтських патрулів, але досі безуспішно. Одна альянтська патруля в силі 200 вояків з успіхом пробилася з такого ворожого оточення, ставляючи чоло більше ніж вдвістєро переважаючому ворогові та завдаючи йому величезних втрат. У ворожому оточенні знаходиться ще одна патруля, якій тепер пішов на допомогу відділ альянтських панцерних військ. Нагле оживлення ворогом західного фронту не заскочило альянтів, що вже від деякого часу сподіються нового розвитку.

ЯПОНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ В САН ФРАНЦІСКО РОБИТЬ ДОБРЕ ВРАЖЕННЯ

Сан Франціско. — Японська делегація на мировій конференції, що має найтрудніше завдання репрезентувати переможну країну, зробила досі найкраще враження, виявляючи великий дипломатичний хист та повну свідомість своєї ролі. Досі ці делегати, очолювані премієром Шігеру Йошідо, не зробили ані одного неактивного кроку, що міг би понижувати їх самих, або тих, що рішають про їх долю. В цьому допомагає їх традиційна японська чемність. Премієр Йошіда досі відбув вже кілька чемновестив відвідин, а на всі запити про його думку відносно конференції і договору, він завжди має ту саму незобов'язуючу відповідь: „добре“. Він і всі члени його делегації зокрема підкреслюють, що досі вони ані між американцями ані між іншими делегатами ані разу не відчували відношення, як до колишніх ворогів.

БРИТАНІЯ ЗРИВАЄ ПЕРЕГОВОРИ З ІРАНОМ

Лондон. Британський уряд, заскочений вчора загрозою іранського ультиматум відносно відібрання права на побут в Ірані всім англійським нафтовим спеціалістам і технікам, якщо Британія до двох тижнів не погодиться на дальші переговори в справі нафти на базі іранських пропозицій, зробив вчора теж несподіванку іранському урядові, заповідаючи зірвання будь-яких дальших переговорів з теперішнім іранським урядом прем'єра Моссадеха. В повідомленні міністерства закордонних справ мотивується цей крок тим, що вчорашня промова прем'єра Моссадеха перед іранським сенатом виключила можливість будь-якого результату з дальших англо-іранських переговорів. Тому британський уряд рішуче проголосив ведені попереднього місяця переговори в Тегерані не за „перервані“, але остаточно „зірвані“. Британія рівночасно застерігається, що будь-яка іранська акція проти англійських громадян в Ірані вважатиметься дальшим порушенням постанов Міжнародного Трибуналу в Гаазі й Іран поноситиме за це консеквенції.

В світі

- Совєти форсують плян єдиної європейської армії, в зв'язку з чим до Чехословаччини, Мадярщини і Румунії прибули численні російські військові спеціалісти.
- Конгрес Британських Трейд-Юніонів домагасться від соціалістичного уряду націоналізації закупи, продажу і розподілу основних споживацьких товарів, головю харчових.
- Маленький вулкан діаметром 18 дюймів „зродився“ біля Неаполя на одному горбі, викадаючи полум'я і газ.
- Радарну систему встановили росіяни вдовж західного кордону між Тибетом та Сінкіангом і Індією, Кашміром та Пакистаном. Лондонська розвідка інформація говорить про „гігантські вибухи“ в горах і про „валки каторжних робітників за працею на аеродромах“ в тих місцевостях.
- „Ляшково подяку“ Сталінові за допомогу Росії у війні Китаю проти Японії висловив у своїй радіопромові вождь червоного Китаю Мао Тзе-Тунг.

СВОБОДА SVOBODA UKRAINSKYI SHODENNIK UKRAINIAN DAILY FOUNDED 1893 Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J. Entereo as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918. PEREDPLATA: Na rik \$10.00, Na pів roku \$5.25, Na tri місяці \$2.75. SUBSCRIPTION RATES: One year \$10.00, Three months \$2.75, Six months \$5.25. Foreign and Jersey City Rates: One year \$12.00, Three months \$3.50, Six months \$6.50. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„Фантастична” нова зброя

Промовляючи на зібранні Демократичної партії в Сан Франціско безпосередньо перед відкриттям мирової конференції, президент Труман загадав за „фантастичну” нову зброю, що страшніше, від тої, якої „ми всі найбільше боїмося”, отже від атомової, та яка може „змести з лиця землі нашу цивілізацію”. Яку саме „фантастичну” зброю мав на думці президент Труман — це, звичайно, тасмичця. Проте, на підставі відомого досі розвитку в ділянці підготовки нової зброї можна поробити й деякі здогадки та заключення щодо натяків президента Трумана. Деякі інтереси міркування на цю тему подає науковий редактор агенції Асошіейтед Пресс, Говард Блекслі.

Блекслі вважає, що президент міг мати на думці керо-вані із землі ракети незвичайної швидкості і сили, як теж подібні літаки. Але його завва-га могла відноситися й до ді-лянки електроніки, сила і можливість якої справді фан-тастичні.

Суперсонічні літаки і керо-вані із землі ракети можуть впродовж найкоротшого часу перевозити атомові; водневі або спеціальні радіоактивні бомби, як теж нові роди звичайних розвівних і запальних бомб. При цьому пригадуєть-ся, що запальні бомби під час другої світової війни накоїли у ворожому заплілі багато біль-ше шкоди, ніж розвівні. Нові запальні бомби не захоплю-ють своєю деструктивною си-лою таких великих просторів, як їх може захопити атомова або воднева бомба, але вони можуть бути ще більш грізні і жакливі на менших просторах, де атомова бомба могла б „не виплачуватися”. Крім то-го, полум'я з нових запаль-них бомб дослівно „розлива-ється” і її не може здержати ані вода, ані жадна інша перешкода. Вже жадна свідомість такої зброї тероризує ворожу армію та підриває її оборонну силу.

Ефективність такої зброї за-лежить насамперед від мож-ливостей її транспорту та ск-инення на кожну бажану ціль. Тепер відомо, що авіаційні лі-карі студіюють можливість і засоби охорони від горячі та від інших днів пильотів, що летітимуть зі швидкістю 1,800 миль на годину. Значить, що й така швидкість можлива. Як-що так, тоді для американсь-кої авіації не існуватимуть простіри перешкоди і не буде місця на землі, на яке вона не могла б доставити і скинути атомову або водневу бомбу.

Відносно водневих бомб, для яких атомова бомба пра-вила б тільки як „запальник”, досі тільки відомо, що прези-дент Труман, за згодою Кон-гресу, уповажив індустрію до її продукції. Чи вона вже продукується — невідомо. Радіоактивні бомби можна виробляють при продукції атомової і водневої бомби. Ці радіоактивні бомби не мати-муть великої деструктивної сили, але вони з черги можуть відіграти рішальну роль у рівночасній психологічній вій-ні. Свідомість людини і воєка, що його в кожній хвилині мо-же засягнути невідомо як і звідки тасмна радіоактивна сила з усіма її деструктивни-ми можливостями для людсь-кого організму, напевно не

віддаль можуть бачити і стрі-ляти швидше і точніше ніж найбільш виспеціалізована людина. Звичайно, президент Тру-ман міг мати на думці ще й цілком нову та цілком іншу тасмичню зброю, для розвитку якої американська індустрія майже не має будь-яких обме-жень. І в цьому власне треба добувати головну можли-вість рятунку світу і людства від його цивілізації, щонаймен-ше на деякий час, як довго ця зброя і ці можливості зали-шаться монополею миролюб-них Злучених Держав.

60 літ українського піонерства в Канаді

В цьому році минуло 60 літ від того часу, коли українська нога Івана Пилипова й Васи-ля Слиняка, 7 вересня 1891 року, вперше ступила на кана-дський ґрунт. 60 літ тому назад наші діди й батьки по-чали прочитати канадський праліс, будувати перші свої оселі, орати й обробляти зем-лю, сіяти на ній святе зерно хліба, пашні, заводити худобу й інше господарство й перет-ворювати той переліг непро-хідних лісів і диких степів на родючі поля збіжжя і твори-ти з канадських земель шпі-клір пшениці й іншого збіжжя для цілого світу, а в першу чергу для Канади, для себе й своєї родини.

60 літ тому у Канаді вперше осідає й українське робітни-цтво: спочатку на Заході Кана-ди на фармах, щоб допомогти фермерам у їх господарюванні й собі заробити гроші на кусок хліба й до хліба, а то й доробитися на власне господарство й допомогти родині в її нужді про найнеобхідніше. І тільки пізніше виробляється робіт-ництво індустріальне і профе-сійне, як кляса, як стан укра-їнського суспільства.

Отже, 60 літ тому в Канаді осідає тільки два найбільших стани українського народу, дві найнижчих групи його: селянин-хлібороб і робітник, що тільки з праці рук своїх жили й дороблялись.

Коли б розповісти історію кожної піонерської родини, що на початках осіла в Канаді, то це була б не історія, а трагедія будівання її в невідомій краї-ні без мови, без засобів до жит-тя, з однією тільки вірою в себе, в свої сили і з надією на Бога. Такі трагічні моменти з життя кожної родини розпові-дають нам численні спомини поодиноких піонерів наших, що вже написані й надрукова-ні. А найкраще розповів нам про них наш найбільший письменник у Канаді, Ілля Кі-ріяк, у своїй визначній повісті „Сини Землі”.

То історія кількох родин, що приїхали до Канади, й по-чали з нічого й доробились великих маєтків. Така приблиз-но була історія кожної піонер-ської родини в Канаді. В ній є властиве і спільне всім піонер-ським родинам: статечність, заподальність у праці, ощад-ливість, скромність у вимогах, ві-ра в свої власні сили й поміч Божу, релігійність, глибока пошана до своїх рідних тради-цій, звичаїв, до своєї мину-шини і до своїх родичів, ту-ра за рідним краєм, з якого ви-їхали, за своєю церквою і рід-ною піснею. Рідне слово, Ві-блия й „Кобзар” Шевченка, —

наді мільярдів цінності, в осно-ві якої лежить ота питома ва-га національної господарсь-ко-творчої душі українця. Це перший показник, який український нарід, де б він не з'явився і в яких би умовах він не жив, з творчий, здібний й по-му глибоко притапаний й по-ступ до найвищих щаблів людської матеріальної куль-тури.

Але українці в Канаді вия-вили велику творчу здібність і в духовній ділянці. І цими пер-шими творчими духовними про-явами були українська цер-ква, школа й українська ду-хова культура. Загалом відома глибока релігійність українського наро-ду від найдавніших часів. Ук-раїнський нарід перший на Сході прийняв християнську віру і розбудував свою націо-нальну церкву та створив свою ієрархію. За часів укра-їнського козацтва й козацької держави український нарід найсильніше боронив силою свого козацтва і братства укра-їнську християнську віру.

Тому зовсім зрозуміле, що й на новий батьківщині, як Ка-нада, український нарід свої-ми власними силами розбуду-вав свою Церкву з числення-ми парафіями і священниками. Не меншу творчу здібність наші піонери виявили в Кана-ді щодо розбудови своєї шко-ли, де б мали брати науку їх діти. Українці тут будували й опікувались не тільки англій-ською школою, щоб діти їх могли жити в американськ-ому світі і брати в ній чинну у-часть, але розбудували й свої рідні школи, щоб діти їх не забували, чий вони й яких батьків діти, вчилися і пізна-вали свою рідну культуру, щоб бути добрими українця-ми, будучи разом і добрими й корисними канадцями з ким-громадянами в тім дусі, що був визначений найвищими чинниками канадської вла-ди й канадської культури.

Тільки тоді нарід буде твор-чим у розбудові канадської культури, коли він буде спів-творцем її в дусі повної духо-вої і культурної кооперації і співпраці і вносить до неї най-кращий вклад із скарбів своєї національної культури. І наші піонери на початках і те-пер цей свій власний культур-ний вклад вносять і збагачу-ють ним, як окремий нарід, ка-надську культуру взагалі, мистецтво й науку зокрема.

В цих прямиюваннях творить наш нарід свої школи, творить свої культурні установи й ор-ганізації, як Просвіти; Народ-ні Дому, Інститути, цілоденні школи, народні українські школи, духовні семінарі, ко-легії, департаменти українсь-кої й інших слов'янських мов при канадських університе-тах і наукові дослідчі лабора-торії, наукові установи. Це безперечно великі культурні здобутки власних рук наших перших і теперішніх піонерів, наших творців мистецьких ор-ганізацій, як театри, хори, різ-ні індивідуальні мистці.

Те саме можна сказати і про розбудову власного гос-подарства, як різні спілки й кооперації. Добре пописалися українці в Канаді і на політичній полі у створенню своїх чисто гро-мадських організацій, як БУК, СУС, УНО, СГД, УРО, Весте-рани і інші організації.

Нарешті, розбудували свою громадсько-політичну і націо-нальну пресу, літературу, і-сторію, наукові видання і тво-

рення своїх власних видав-ництв. Отака конструктивна гро-мадська праця привела всіх українців у Канаді, крім кому-ністів, до об'єднання і в 1940 році повстав у Канаді коорди-наційний і репрезентативний громадський центр Комітет Українців Канади (КУК). Це вперше на американськ-ому континенті українці спромоглися на таку громадську установу і дали тим доказ, що їх громад-ське життя не може вже вмі-ститися в одноклітинній формі, а вимагає організаційної і всім конструктивними силам спільної надбудови.

А коли взяти на увагу, що вже від 1914 року українці Ка-нади через своїх послів беруть участь в політичній життю, то ці успіхи українських піонерів безмірно помножуються. Нині українці Канади мають в пар-ламенті Манітоби свого Спіке-ра, в провінційних парламен-тах засідає кільканадцять по-слів, з двох судів, є вже бага-то професіоналістів у найви-щих фахах, як дослідники, професори університету, нау-кові сили, численні вчителі, лікарі, адвокати, агрономи, фармацевти, інженери, бізне-смени і т. д., — все це говорить про те, що українці, приїхав-ши до Канади, як фермери й робітники, дали Канаді й ду-хових робітників, що гідно ве-дуть свою працю і в українсь-ких середовищах і для укра-їнців. Такі є осяги її піонерсь-ка праця нашого народу в Ка-наді, що все він і веде місіюну працю на всіх ділянках духо-вої і персональної праці і все-му українству приносить тільки користь.

Українство в Канаді пере-йшло за цих 60 років три ос-новних етапи життя: 1) від 1891 до 1914 рр.; 2) від 1920 року до 1943 р.; і від 1945 р. до сьогодні. Це три головні хвилі першої, другої і третьої емі-грації, які, кожна зокрема, да-ли Канаді багато корисного, творчого і кожний раз збага-чували українське життя в Канаді новими осягами. Піо-нерство українців у Канаді це є важкий конструктивний чинник в розбудові цієї країни. Ця творча праця виявляється вже сьогодні великими успі-хами в духовій і матеріальній ділянці.

Підсумовуючи що 60-літ-ню піонерську працю украї-нців у Канаді, ми бачимо не лише великі її осяги, але бачимо також, що це треба нам зро-бити. Передусім українці Ка-нади, що найважніше, хочуть бути собою. Вони хочуть даль-ше плекати свою рідну куль-туру і жити власним духовним життям. На всіх ділянках тре-ба великих зусиль, щоб не змарнувалися здобутки укра-їнських піонерів. Це може бу-ти при одній єдиній передумо-ві, якщо між українцями буде єдність і співпраця. Поодинок-о тут нічого нічого доброго не вдіє.

Тому, складаючи нині гли-боку пошану нашим піонерам за їх труди, покладені в цій країні, поставмо до себе вимо-гу єдності. Навчимося шанува-ти свої погляди і думки, будь-мо для себе справедливі і не забуваймо, що на кожному з нас „мільйонів стан стоїть”. Це єдина і певна дорога до по-ступу і ще кращого розвитку. Комітет Українців Канади

JOIN THE TAKE-HOME SAVINGS PLAN BY BUYING U.S. SAVINGS BONDS EVERY PAY DAY

ПРИВІТ КАНАДІЙСЬКИМ УКРАЇНЦЯМ

Українці в Канаді святкують цього місяця 60-річчя приїзду до цієї країни перших українських поселенців. Саме тепер — від 7 до 9 вересня — відбуваються центральні святкування у місті Вінніпегу, столиці українців Канади, з ініціативи та під проводом Комітету Українців Канади. Подібні свята влашто-вуватимуть впродовж місяця вересня також інші осередки українського життя в Канаді. Між іншим відбудеться вели-чаве святкування 60-літнього Ювілею Українських Піонерів в Канаді в місті Торонто, в днях 29-30 вересня, яке заслуговує на спеціальну згадку, бо там комуністи влаштували неда-вно своє окреме ювілейне „святкування”, получене з відкриття пам'ятника Шевченка, дарованого Москвою, щоб цю інтри-гою не тільки баламутити заокеанських українців, але одно-часно й пошкодити українському імені в Канаді й Злучених Державах, зв'язуючи його з кремлівською диктатурою та бол-шевізмом.

60-річчя українського поселення в Канаді це триофл'єсно-ї праці й глибокої віри, прикмет, набутих у старім краю й переданих піонерами молодому, вже в Канаді родженому й ви-хованому поколінню, що ступає слідами батьків. Це важка боротьба з надзвичайними труднощами і власними недомоган-нями. Це перемога великої Ідеї, яка не дала канадським українцям загинути, з одного боку, як українській спільноті, а з другого — допомогла їм стати в розмірно короткому часі співласником чудової, вільної країни, в якій матеріальну та духову розбудову вони вложили і свою окрему пайку.

За все це подивляємося так близьких нашому серцю наших рідних єусідів. Радіємо їхніми успіхами, як і тим, що ми, аме-риканські українці, старались у найчорніші години канадсь-кої України прийти їй бодай з духовою допомогою, з газе-тою і книжкою, чи висілкою до них на відвідини першого українського священика, о. Нестора Дмитрова, співробітника „Свободи”. В звіті з IV. Конвенції Українського Народного Союзу, друкованім у „Свободі” з 17 червня 1897 року, читаємо, що попри видавання „Свободи” та українських книжок най-важлишою справою вважається те, що уряд УНСоюзу „занявся такою для українців важною справою, як еміграція, висилаю-чи одного зі своїх найдіяльніших членів, о. Нестора Дмитрова, до Канади для провірення відносин, у яких доводиться жити нашим українським поселенцям”. УНСоюз, хоча сам був то-ді дуже бідний, маючи всього \$2,540 мастку, поклав видати цієї подорожі, а „Свобода” видрукувала тоді довгий ряд фл'є-летонів о. Дмитрова про „Канадську Русь” та видала їх ще окремою книжечкою. Радіємо, що ці давні цирі й теплі вза-ємини сьогодні наїбрають щораз глибошого змісту в культур-ному, ідеологічному та політичному розумінні, а зокрема у спільній допомозі визвольним змаганням українського народу. Зв'язок американських українців з канадськими повинен бу-ти тепер ще більше затіснений. Цього вимагають навіть інте-реси самих тих країн, у яких живемо, себто Злучених Держав і Канади, бо ж ці країни опинились у важкій боротьбі з таким ворогом, який є одночасно найбільшим ворогом України, а яко-го ми краще інших знаємо.

Великі осяги канадських українців, про які говориться і пишеться у Канаді з нагоди цього ювілею, приносять честь усьому українському народові, усім тим, що зв'язані з украї-нським іменем. Вони покривають славою і нас, американських українців. З таними почуваннями вітасмо наших канадських братів з їхнім Ювілем і бажасмо їм з усього серця щастя та дальших успіхів.

В КРАЇНІ РАБСТВА І СМЕРТІ

Іван Хмельницький. ГПУ — НКВД в якомусь до крайности населення часто шахматному порядку заареш-товувало людей, найсуворіше дотримуючись плану. Ціночі на кожній вулиці заарештовувало кілька над-цять чоловік. Кого ж заарештовувало НК-ВД? Невже на кожного з ареш-тованих були матеріали, які доводили, що та чи інша лю-дина являється державним злочинцем? Зовсім ні. НКВД — цей меч большевицької диктатури, ді-яло дуже просто. Воно ізоло-вало і знищувало, або засла-ло на північ кожного, кого у-важало, що при першій ліп-шій нагоді він може виступити проти режиму. А таким в по-тенції був кожен. Тому НКВД не щадило й найвищих пар-тійних діячів. Доведене

набрані з татар, черкесів і куд-рілів, і навпаки у Туркестані чи Кавказі — походженням з Ук-раїни. Щоб описати, як виглядали такі карні експедиції в часі і після заворушень, для цього потрібен талант Данте. Коротко кажучи: в деяких районах було вистріляне все населення. В тисячах сіл — розстрілювали всіх, або щона-йменше 50% мужчин, мільйони вивезено в Сибір. Ціла Кубань — найбагатша частина Украї-ни — майже зовсім очищена від українського населення. Від загравки пожеж і під дике виття собак, населення роз-стріляно, або вивезено, а на його місце наведено кацапів з коронних московських земель. Таке ж сталося в багатьох ок-ругах південних областей України і в широкій на 30 км прикордонній полосі здовж польської границі. Я молода людина. Народив-ся 1914 р. Виховався в совет-ській середній школі, після якої закінчив курс для праців-ників банків. Часи української національної революції були для мене лише неясним спога-

дом дитинства. В умовах „за-лізної заслонки”, що ізоло-вув зовнішнього, поза СССР, світу, я не мав змоги порівню-вати і викривати брехливість советської пропаганди. Від людей старших чув, що перед революцією, хоч і було що і-сти, то проте був національно-політичний гнет царської Ро-сії. Яке могло бути в зв'язку з тим моє особисте ставлення до советської влади? Про те-рор, його причини й розміри — я знав мало. Про брехли-вість пропаганди теж. А все ж існуюча дійсність дала мені освіту й працю. Чи міг я до-думатись, що це лише орган окупанта, що я і весь україн-ський народ в своїй державі могли б побудувати інше жит-тя? Що нас грабують в ім'я цілковитого знищення, а не визволення трудящих? Тому то до 1930 року я ста-вився до влади більш менш позитивно. Я не любив лише комуністів за їх нахабність і влізливості. З початком колективізації, побачивши жахливі картини т. зв. розкуркулення, коли бу-

ло пограбовано і засла-но, або розстріляно заможніших сіль-ських господарів, я хоч і не ро-зумів суті того явища, сприя-вляю його негативно і переда-вав занепад господарства та зубожіння країни. Але найбільше вплинули на мене голодові роки 1932-33 ро-ку. Будучи походженням з села, я ніколи не поривав найтісні-ших зв'язків з моїми батька-ми, селянами з Літвинського району. Поворотним пунктом у роз-витку мого світогляду і психіки була голодна смерть мого батька. Його, опухлого з голоду, привезено до літвинсь-кої лікарні, де він і помер вес-ною 1933 р. Як я довідався пізніше, там щодня зановоу-важано сотні мерців. Мого бать-ка закопано на цвинтарі лі-карні разом з 137 трупами лю-дей перемрих з голоду у квіт-ні 1933 р. Я як службовець отримував 200 грам сурогатного чорного хліба й то досить нерегуляр-но. За цим пайком я мусів що-дня вистояти ще кілька годин у черзі.

Я не любив і не цікавився політикою, але вона перша зачепила мене. Мимоволі за-давав собі питання — чому робиться те чи інше безглуз-дя. І все, що робилося, було немов спрепароване у якийсь одній величезній аптеці і не-сло отруту для народу під... маркою найкращого ліку. Люди пили той „комуні-стичний балзам”... вирали від голоду, на засланні в Си-бірі, пивницях чи по цвинтар-ях ЧК. В 1933 році я був відрядже-ний у Москву й там не бачив такого страшного свавілля й розбещення, яке коїлося в Україні. Там арешти були по-мірковані, а в крамницях про-давався навіть хліб, за який приїжджали зо всього терену СССР, а зокрема з пшеничної України — голодуючі. У Хар-кові пролунали постріли Хви-льового й Скрипника. Поча-лася справа СВУ (Союз Ви-зволення України). Все часті-ше почали вживати виразів „викорчувати до центу реп-ти українського націоналіз-му”, або „Україна — невід'є-мна частина СССР”...

БРАТНІЙ ПРИВІТ КАНАДІЙСЬКИМ УКРАЇНЦЯМ В 60 РІЧЬЯ ІХНЬОГО ПОСЕЛЕННЯ!

„УКРАЇНСЬКИЙ ВКЛАД”

В числі з 7 серпня виннігський щоденник „Виннігс Трибюн” помістив головну редакційну статтю під повним поданням наголовком. Ця стаття написана так вірно й компліментарно, що уважимо за відповідне передати її нашим читачам у перекладі. Зміст її як слідує:

„Присутність Прем'єра Сен Лорана в Плезант Гом у п'ятницю, щоб взяти участь у святкуванню 60-ї річниці українських поселенців-піонерів у Канаді, була зовсім на місці. Його устами ціла Канада зложила пошану горожанам українського походження й радла з ними в цю значну річницю. Святкування в Плезант Гом було першим з багатьох таких святкувань, які відбуваються в степових околицях і будуть завершені в красному святкуванні у вересні.

Було на місці те, що перше свято повинно відбуватися в Манітобі, та що на ньому повинен бути прем'єр; бо в цій провінції живе більше українців як у котрій іншій. Около 12 відсотків населення Манітоби є потомками тих людей, які прибули сюди 60 років тому і тих, котрі прибули по них з Буковини, Галичини й Волині. В Канаді є сьогодні між 400,000 а 500,000 канадців українського походження. Перепис населення з року 1901 виказував, що їх було лише 5,682.

Піонери були переважно фермери. Вони прибули до цієї країни в пошукуванні за свободою й землею, на якій вони могли б працювати а колись і бути власниками її. Вони привезли з собою знання в різнитві та інстинкт до плекання з своєї рідної родючої землі, які зробили вклад у великий річний поступ західної Канади. Вагачі їхніх дітей осталося на землі, і сьогодні багато багатих степових фермерів є доказом їхнього наставлення до праці й вродженого знання землі.

Але сини піонерів зробили відзначення в багатьох інших полях, в додатку до різнитства. Деякі мають світлі кар'єри в публічному житті й професіях. Деякі є учителями й інструкторами. Деякі збагатили канадську музику, мистецтво й літературу. На платформах з прем'єром, приміром, був спікер Манітобського парламенту, суддя, кілька посли, учитель та інші громадські провідники — всі горді з свого українського походження.

Українське суспільство, мабуть більше як котра інша частина канадської мозаїки, є свідоме національних аспірацій своєї європейської батьківщини. Воно пам'ятає століття тиранії й болочих кривд з рук опресорів. Це не стало перешкодою в їхньому канадському горожанстві, доказом чого є їхній рекорд у часі війни. Однак вони мають глибоко вкорінені любов до своєї батьківщини.

Гидко дивитися на спроби комуністів у Канаді й Советському Союзі перекручувати ці почуття на свою власну користь. Велика більшість українських канадців є дуже противна комунізму. Число катедр і великих церков, збудованих українським суспільством, є одним вражаючим доказом того факту. Однак є меншість, з около 10 відсотків, яка є відома комуністична та пробує зробити вражіння на чужу вона є голосом українців у Канаді. Ця меншества група пробує вживати окаяні, такі як ця річниця, для пропагандистських цілей.

Комуністи допускаються чого буть. Навіть твори великого українського націоналіста, патріота, поета й майдора, Тараса Шевченка, вони перекручують у похвалу „російських демократів”. Ця меншість не одурить українське суспільство. Діти піонерів навчилися з уст своїх батьків і матерей про націоналістичні аспірації й надії своєї батьківщини. Ті, котрі прибули в протязі кількох минулих років як новоприбулі з таборів, мають з першої руки досвід з „російськими демократами” і ненавидять комуністичну ідеологію великою ненавистю.

Однак інші канадці повинні бути на острозі проти прийняття думки, що викрики й пропагандистські вигукі комуністичної меншости є репрезентативними почуваннями 90 відсотків канадців українського походження, які ненавидять безбожницький комунізм, і яких сини склали свої голови в обороні демократії. Комуністична меншість була б вдоволенна, коли б їй вдалось створити недобрів'я й неадогу між українцями й іншими європейськими групами в Канаді.

Шістдесят-літня річниця прибуття до Канади перших українських поселенців з України дає нагоду всім іншим канадським групам прилучитися до синів піонерів у призначенні. Горожани українського роду зробили важний вклад у Домінію в минулому, і без сумніву зроблять ще більший вклад у майбутньому.”

(За „Канад. Фармером”)

Головна Управа Об'єднання б. Вояків - Українців в Америці отримала від Управи Відділу ОБВУА-Філадельфія листа в справі фейлетонів-споминів п. Остапа Войнаренка в часописі „Америка” з залученням таким текстом резолюції зданого Відділу в цій справі, прийнятої на Ширших Сходинах б. Вояків-Українців у Філадельфії 20. липня 1951:

„Ширші Сходина б. Вояків-Українців у Філадельфії, членів різних колишніх військових формувань від Армії УНР і УГА до УПА влючно, скликані Управою місцевого Відділу ОБВУА, після обширної дискусії над споминами п. Войнаренка з рр. 1917-21, які починаючи від 22. червня ц.р., появляються в щоденнику „Америка” п.н. „До нової Полтави”, ствердили одногласно: Так звані спомини п. Войнаренка є насправді пасквілем на Українські Визвольні Змагання в рр. 1917-21. Ширші Сходина б. Вояків-Українців з обуренням стверджують, що ті „спомини” стверджують не по якійсь українській політичній групі чи установі, а по всій тодішній українській визвольницькій боротьбі та всьому свідомому українському народному активі, усьогонародам автором із „черного”. Нападаючи без ніякого стриму на весь тодішній легальний провід часів Центральної Ради і Директорії Української Народної Республіки, як на єдиного причинника нещастя України й невдачі її державницьких змагань та протиставляючи йому виключно лише Гетьманів П. Скоропадського з усією його політикою і всіми його співробітниками, автор тих споминів глибоко ображує почування всіх тих б. вояків, які боролися за українське державність під проводом зогиджуваних автором діячів і полководців. Вушні Вояків-Українців з обуренням стверджують, що знайшовся громадянин, який, скрившись за невідомий громадянству псевдонім, дає на сторінках українського часопису пропагандистський матеріал всім запеклим ворогам українства. З найбільшим жалем стверджується, що український часопис дав місце такій наклепницькій кампанії.”

Подібні протести-резолюції надіслали Головному Управі також Відділи: Нью Йорк, Нью-Арк та інші.

Головна Управа ОБВУА познайомила докладно з текстом згаданих фейлетонів п. Войнаренка, що почали появлятися з днем 22. червня 1951 р. з ч. 119. „Америки” і після переведення дискусії над фейлетонами та над резолюціями Відділу, прийшла до такого висновку:

Головна Управа ОБВУА одобрює становище Відділу та заявляється проти вміщування подібних статей під теперішню пору в українській пресі навіть, коли вони є із цитатами односторонні й без історичної об'єктивності написані твору В. Винниченка „Відродження Нації”, бо це у висліді опоганює й знеслаблює визвольні змагання українців за свою державність. Головна Управа ОБВУА є рішуче проти знеслаблювання українських визвольних змагань не тільки часів 1917-21 рр., але усієї визвольної боротьби України по сьогоднішній день, Головна Управа ОБВУА осуджує всіх подібних анонімних та псевдонімних авторів, які найменш покликані до того, щоб давати якінебудь поучення українцям.

ПРОТИ ОПОГАНЮВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО МИНУЛОГО

Резолюція Головної Управи ОБВУА в Нью Йорку, прийнята на засіданні, 4. серпня 1951.

Головна Управа Об'єднання б. Вояків - Українців в Америці отримала від Управи Відділу ОБВУА-Філадельфія листа в справі фейлетонів-споминів п. Остапа Войнаренка в часописі „Америка” з залученням таким текстом резолюції зданого Відділу в цій справі, прийнятої на Ширших Сходинах б. Вояків-Українців у Філадельфії 20. липня 1951:

„Ширші Сходина б. Вояків-Українців у Філадельфії, членів різних колишніх військових формувань від Армії УНР і УГА до УПА влючно, скликані Управою місцевого Відділу ОБВУА, після обширної дискусії над споминами п. Войнаренка з рр. 1917-21, які починаючи від 22. червня ц.р., появляються в щоденнику „Америка” п.н. „До нової Полтави”, ствердили одногласно: Так звані спомини п. Войнаренка є насправді пасквілем на Українські Визвольні Змагання в рр. 1917-21. Ширші Сходина б. Вояків-Українців з обуренням стверджують, що ті „спомини” стверджують не по якійсь українській політичній групі чи установі, а по всій тодішній українській визвольницькій боротьбі та всьому свідомому українському народному активі, усьогонародам автором із „черного”. Нападаючи без ніякого стриму на весь тодішній легальний провід часів Центральної Ради і Директорії Української Народної Республіки, як на єдиного причинника нещастя України й невдачі її державницьких змагань та протиставляючи йому виключно лише Гетьманів П. Скоропадського з усією його політикою і всіми його співробітниками, автор тих споминів глибоко ображує почування всіх тих б. вояків, які боролися за українське державність під проводом зогиджуваних автором діячів і полководців. Вушні Вояків-Українців з обуренням стверджують, що знайшовся громадянин, який, скрившись за невідомий громадянству псевдонім, дає на сторінках українського часопису пропагандистський матеріал всім запеклим ворогам українства. З найбільшим жалем стверджується, що український часопис дав місце такій наклепницькій кампанії.”

Головна Управа ОБВУА одобрює становище Відділу та заявляється проти вміщування подібних статей під теперішню пору в українській пресі навіть, коли вони є із цитатами односторонні й без історичної об'єктивності написані твору В. Винниченка „Відродження Нації”, бо це у висліді опоганює й знеслаблює визвольні змагання українців за свою державність. Головна Управа ОБВУА є рішуче проти знеслаблювання українських визвольних змагань не тільки часів 1917-21 рр., але усієї визвольної боротьби України по сьогоднішній день, Головна Управа ОБВУА осуджує всіх подібних анонімних та псевдонімних авторів, які найменш покликані до того, щоб давати якінебудь поучення українцям.

За Головну Управу ОБВУА:

Д. Галичина, голова; д-р В. Каліна, гол. секретар; д-р В. Галляк і ген. штабу полк. А. Валіський, заст. голови; сот. П. Вишневецький, скарбник; полк. М. Рибачук, Е. Стахів, І. Портняк, д-р І. Олександрів, майор Д. Вакуш, О. Литвиненко, референти. Голова Контр. Комісії ген. пор. О. Загородський. Голова Головного Суду полк. С. Єфремов.

УВУ ПРО АНКЕТУ ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

В зв'язку з тим, що на терені Злучених Держав Америки ходять несправедливі чулки, нібито професори Українського Вільного Університету співпрацювали в Мюнхені з Науковою Експедицією Гарвардського Університету й брали участь в опрацюванні її анкет, вважаємо за потрібне подати до уваги української громадськості таке:

В зв'язку з відвіданням УВУ членами експедиції п. Р. А. Чауером, п. Лютером і проханям з боку останнього поставити експедиції потрібну літературу в питаннях україністики з доручення ректора УВУ, проф. І. Мірчука, зв'язки з Експедицією підтримував проф. Ю. Войко і зробив зі свого боку все можливе, щоб з науковою об'єктивністю ознайомити дослідників Експедиції з національно-державницькою бор-

ттю українців, зокрема в підсвідомій діяльності.

Коли представник Експедиції звернувся до проф. Ю. Войки за допомогою засобами Університету в технічних виготовленні складеної членами Експедиції анкети з національного питання, то проф. Ю. Войко відповів, що така анкета не може бути використована, бо вона складена не об'єктивно, позначена російськими аспіраціями й ображає національні почування українців. Представники Експедиції погодилися з початку ґрунтовно переробити анкету в співпраці з професорами УВУ. В зв'язку з цим 21. березня ц. р. відбулося засідання наукових співпрацівників Експедиції Гарвардського Університету з проф. проф. Н. Василенко - Полонською, Ю. Войком та ректором УВУ, проф. І. Мірчуком (останній мав змогу лише частинно брати участь у засіданні).

Однак на цьому засіданні, після багатогодинних дебатів, виявилася неможливість узгодження тексту анкети з огляду на те, що представник Експедиції п. Лютер (на якого Експедицією було переказано обов'язок закінчити справу узгодження) залишився на російських позиціях. Тому присутні на той час на засіданні професори Н. Василенко-Полонська і Ю. Войко відмовилися від продовження розмов і заявили, що з огляду на неможливість узгодити анкету в кінцевих питаннях, вони вважають, що узгодження не наступило ні в якій частині анкети, і що анкету ні в чому не можна пов'язувати ні з УВУ ні з його співробітниками. На цьому стосунку між УВУ й Експедицією Гарвардського Університету перервалася.

Якщо б виявилось, що робляться спроби згадану анкету використати для створення „статистичних даних” про національні відносини в сучасній Україні, то ми вважали б за кінцеве вказати на цілковиту неможливість таким шляхом в якійсь мірі наблизитися до ви-

УКРАЇНСЬКА ХРОНІНА

● Теодор Терен — український баритон, робить свій американський дебют в Таун Голі — неділя 7-го жовтня о год. 5:30 пополудні. В програмі поруч західноєвропейських класиків з творів українських композиторів: В. Барвінського, В. Литвинського, Н. Ніжанинського, Т. Терен учився у славного баса Метрополітен Опері — Адама Дідура, здобув першість на змаганні українських співаків, виступав як дебютант 1937 год. в Варшаві, гастролював по Європі в концертах, операх і ораторіях, в ролі Фігаро в однойменній опері виступав біля триста разів.

● Українська радіограма рідною мовою буде передаватися за допомогою Концентрації ст. станції в Гарфолді Конн. 1290 Кіло. Перша передача буде 9-го вересня о год. 12:35 опівдні. Радіограму організував Іван Черинці та Мих. Мельничук.

● Катедру, резиденцію і канцелярію своєюм будучому єпископу мають збудувати православні українці західної Канади — західної єпархії УПЦП. Досі зібрані а годосили пожертв на будову матерію \$24,883.58.

● Питання кубанської репрезентації перед національними об'єднаннями і урядами інших народів та питання загальної згоду голови українців утвореної кубанської еміграції обговорювалося на чотирьохденних нарадах політично — громадських кубанських діячів, які перебувають у Торонто до яких завітав із ЗДА кубанський діяч д-р О. Балаба. Та найбільше уваги на цих довірених нарадах присвячено антикомуністичним аспіраціям тих, хто на випадок розвалу СССР хоче провести збоку своєї землі в Чорноморсько - Каспійському обширі.

● За першу половину 1951 року до Канади прибуло емігрантів: 2.642 українців, 4.880 поляків, 1642 чехів і 686 росіян. За той самий період минулого року прибуло 2373 українців, 3970 поляків, 552 чехів і 281 росіян.

● Український студентський віват Білорусі у Манчестері (Англія) на вшестому святі своєї річниці 2-го Всесвітнього Конгресу, що відбувся в столиці Білорусі в Менську 27-го червня 1944 і що створив Білоруську Центральну Раду та започаткував Білоруську Краєву Оборону.

● Прилетів з Нью Йорку до Мюнхену, щоб закінчити справу видання друком своєї докторської дисертації молодий лікар д-р Еуген Грабарчук, який 1949 р. закінчив Мюнхенський університет, а тепер працює в ЗДА.

Нові Книжки

ЗБІРНИК ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ „Весна Світлого Федерация Українських Жіночків Організація (СФУЖО) видала у Філадельфії перший збірник матеріалів для дошкилля (32 сторінок великого формату, циклографічно) п. н. „Весна”. Упорядкувала й зредагувала збірник заслужена на громадському педагогічному полі діячка Марія Юркович. Шляхо збірника є для батькам і дошкільникам, яких допоміг би їм всебічно розвинути малюта, а передусім виховати їх в українському національному дусі.

У збірнику знаходиться дбайливо й фавою підібраний початково-виховний і літературно-мистецький матеріал (оповідання, гутірки, казки, саморобні іграшки), який зосереджується довкола гасла — весна. Крім матеріалів, зв'язаних з весною, як порою року, масмо тут цілий присвячений Шевченкові, Ветеранам військам і Днями Матері. Завдяки такому доборові матеріалу дитина знайомиться з рідною природою, звичаями, традиціями, поетичною творчістю, вчиться любити своє рідне, розвиває й збагачує рідну мову.

Впорядчці можна зробити заклад, що вона зломала методичку засаду, яка при навчанні кожне виходить від речей дітям знаних, а чинно тоді давати нові, невідомі. Весна, зображена в збірнику, садочковим дітям (3-5 рік життя), що не були в рідному краю, незнана. Треба було дитині від тих образів весни, які дитині переживають тут і до них навчувати. Добрий зразок такого методичного підходу дав Р. Завадович в оповіданні „Найдоржжача аблунка” (додаток „Нашим малютам” у „Нашому Житті” ч. 8). Інакше дитина вчиться абстрактні і з небезпечка, що таким абстрактом стане їй рідний край.

Мова збірника повинна бути дбайливою. Але найбільший недолік „Весни”, це кількостистий технічний збірник, що обніжує з естетичною й високонравною цінністю. Треба було дитині переживати тут і до них навчувати. Добрий зразок такого методичного підходу дав Р. Завадович в оповіданні „Найдоржжача аблунка” (додаток „Нашим малютам” у „Нашому Житті” ч. 8). Інакше дитина вчиться абстрактні і з небезпечка, що таким абстрактом стане їй рідний край.

З уваги на те, що збірник, коли вийде про пору року, повинен з задоволенням, треба впорядчці зробити зміну в заголовках дитячих випусках і приготувати цикл „Зима”, а чинно потім „Літо” а осінню.

Добре було б, як би наступні збірники вийшли при співпраці Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Така координація праці СФУЖО а ОПДЛ в дитячих випусках вийшла б тільки на користь справі.

В. В.

ВІДГУКИ ДНЯ

ПІСЛЯ ВАКАЦІЙ

Вакації, канікули, фєрї — чи як там вони по-українськи називаються — минули. Дехто їх відбув на Флориді, дехто в горах, дехто на півонозі в Канаді, але більшість таки вдома, в Нью Йорку, Філадельфії, чи інших Дітроїті. Особливо найновіша американська нація — т. зв. діписти. Ці майже поголовно зігнорували далекі виїзди і урвали фєрї в місці свого замітання, стелення, чи миття посуду.

Все ж таки тішчилися.

— Від завтра маю фєрї! — казав з радісним блиском оєєй один мій знайомий.

— І що робите?

— Переживам сєню.

— Але певно кудись їдете.

— Обов'язково, тільки ще не знаю куди перше — півонозі чи півонозі.

— Флоридя, гори, Канада?

— Ну, так далеко ні. Здається спєршу поїдемо з жінкою на півонозі, до статі Свободи, а потім разом з дітьми на півонозі, до Бронкс Парку. Видаток буде, але треба ж якось фєрї використати. Повний тиждень!

І їздив народ...

Ті, що живуть на півонозі перші спєршу на півонозі, а ті що на півонозі пхалися в сторону Саут - Фєррі.

Цє в Нью Йорку.

Думаю, що по інших містах те саме. Писали мені з Дітроїту, що там трамвай чиння розвозили кудись діпистичних вакаційників, а в Філадельфії багали їх навіть за містом — одні на півонозі, другі на півонозі.

Може бути, що атос дєсь зкурнує і на фарму, коли мав знайти з „карою” чи автобус під носом, а своякі на фармі. Кажу — „може бути”, бо про такі випадки мені не відомо.

Зате знаю напевно, що кілька збагатених діпистів проскогило в гори (100 миль і 55 дол. на тиждень!).

Мій мимі й одні мої знайомі...

Перед виїздом були трохи неспокоїні. Не знали, чи там гарно, не знали, яке там повітря, чи потік, чи старі ліси... Одно, казали, добре, що власний дому українськ. І розмовляється легко, і загалом, уважаєте, що свій головні до свої!

Пербули там свій тиждень, вернулись обсмалені, але з пригасними оєгима і зі стучесними носами.

— Що такого? Повітря було не добре?

— Прекрасне. Хрусталь!

— А потік?

— Був. Ще й з водопадом.

— Може мало лісу?

— Як у Карнатах. Праліси і прабори.

— В такому разі все а порядку!

— Ні, не все.

— Хорували?

— Ще й як!

— На простуду, на шлунок?

— На господаря.

— На того ширяного українця?

— Ви собі не можете увити! Обіцяв нам кімнату 12 на 6 ярдів, а дав 3 на 4, замкивав воду, гасив нам світло в 10 годині і казав нам відвідувати кукурдузу.

— Прекрасно! На домі три роки...

— Ідїть ви зі своєю природою. А поїзєн айї, а ведмедї — дякую.

— Гей-гей! Немає то як наш добрий Старий Край. Що найвище кропива, курка, а в найгіршому разі пєс.

І погали ми мріяти. Про Вєрохоту, Ямє, Яремє, Зелєм'янку...

Дійшли окїнци до незабутнього Черєа.

— Чули ви, — один українєць хоєє в Америці відновити Черєа. Навїть з тїєю самою назвою.

— Дай Боже. Навїть з тїми самими хїбами: Болотом і поганого околицею. Тільки, щоб тут був такий милый настрїй як там.

— Думаю, що буде. Господар знає Святе Письмо.

— Не розумїю!

— Знає, що Ной мав ще двох синів: Сєма і Яфєта.

— Як так, то буде мати усїх.

Ми вїглянули на годинники.

— Вїбачте, але я спішуся.

— І я також.

— До милого замітання!

— Осторожно з тарїлками!

І ми розїїшлись, несучи з собою спомини минулого і мрії на майбутнє.

Галакціон Чинка

ВІНГЕМТОН, Н. И.!

ВЕЛИКЕ ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 9. ВЕРЕСНЯ 1951 у великій церковній галі на 2. Голланд Ст.

Початок у 3:00 год. попол.

Громадяни матимуть нагоду заслухати інформації про „Сучасне положення Української Справи”.

Промовлятиме проф. д-р М. Чубатий, редактор Укр. Квартальника й голова Американського Н.Т.Ш. в Нью Йорку.

Відділ УККА запрошує всіх українців Вінгемтону й Джонсон Сіті та околиці до громадської участі.

СКИТАЛЬЦІ ЗАПРОТЕСТУВАЛИ ПРОТИ КОМУНОФІЛЬСТВА НА ВЧИТЕЛЬСЬКОМУ З'їЗДІ

На закінчення національної конвенції Американської Федерация Вчителів, що відбувалася в Гренд Рапідс в часі від 19-23 серпня ц. р., відбувся дня 23 серпня Інтернаціональний Вєчір Пієні і Танцю, в якому брали участь усі національні групи, які вдалось організувати в місті. Між іншими брала участь група українських скитальців, що виїхала на перше місце, як своїми строями, так теж пієніями (мішаний хор і сольо) та танком.

На жаль, дехто з організаторів з'їзду розумів занадто своєрідно значення Інтернаціонального Вєчора, бо між прапорами народів, що брали участь в програмі, помістили советський прапор, що мав за-

ступати державні прапори поневолених Москвою народів, що виступали на вєчорі, а саме українців та лотинів.

Лотини, що мали виступати перші, заявили, що не будуть виступати, коли прапора не усунуть зі залу. Під грімкі оплески зібраних аранжєри вєчора вивєсли прапор СССР зі залу.

Мабуть не більше приємним було комуністичним поплєтачам, що були на вєчорі, коли конференція української групи — студент університету Слав'ян Білєцький в коротких але різких словах змалював прийнятне положення України під більшевниками та зборжну боротьбу українського народу проти більшевників.

Д-р Роман Верєс

УВАГА! НЬО ЙОРК, Н. И.!

Парафіальний Комітет Українського Православного Церкви св. Володимира (334 СХІД 14-та ВУЛ.)

чим повідомляє родичів-українців, що

17-го ВЕРЕСНЯ 1951 Р. В ГОД. 5-ТІЙ ВВЕЧОРІ

Розпочинається наука в

РІДНІЙ ШКОЛІ

в якій навчатимуть: реалії, української мови, історії та географії України, церковного та народного співу.

Висо дітей провадиться в канцелярії парафії кожного дня від 5 до 7 год. вєчорі, починаючи від 10. верєсня 1951 р. — Комітет.

УВАГА! — ДНЕРЗІ СИТІ, Н. ДНІ!

МУЗИЧНА ШКОЛА

(фортепіан і скрипка)

— починає —

НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК 15. ВЕРЕСНЯ

Зголошення в понєділок і вівторок, 10. і 11. верєсня від год. 7—8 вєчорі в домівці Тов. „Самопоміч”, 130 Essex Street, Jersey City.

КРАСВА КОРПОРАЦІЯ КОНЦЕРТІВ І АРТИСТІВ

повідомляє, що

відомий український оперний співак-баритон

ТЕОДОР ТЕРЕН

дасть свій перший на американській землі великий

КОНЦЕРТ

ТАВН ГОД, В НЕДІЛЮ, 7-го ЖОВТНЯ 1951 в годні 5:30 пополудні.

(TOWN HALL, Sunday, October 7, 1951 — 5:30 p.m.)

В програмі твори співочих і українських композиторів: Пурсєла, Боночинї, Дуранте, Шубєрта, Шумана, Дїдорїана, Карпєнєра, Барвінського, Ніжанинського і Литвинського.

При фортепіані: П. УЛЯНОВСЬКИЙ.

Вїєти в ціні \$1.20, \$1.80 і \$2.40 при касі в Таун Голі.

ТЕОДОР ТЕРЕН, уродженєць Західної України, з учнем відомого баса Метрополітєнної Опері Адама Дїдура. В своїй мистецькій кар'єрі він здобув першу нагороду в конкурсі українських співаків, дебютував у Варшаві в 1937 р., в опері „Лї Фаворита” в ролі короля Альфонса, виступаючи опєсія постійно на європейських сценах. В одній тільки опері „Фїгаро” він виступав в головній ролі кїло триста разів. Свій перший концерт на американськo-українській сцені він дав 3-го жовтня 1949-го року.

УВАГА! АМСТЕРДАМ, Н. Й. УВАГА!

ЗАПРОШУЄМО ЧЛЕНІВ І НЕ-ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗУ

— на —

Важні Організаційні Збори

що відбудуться

В СУБОТУ, 15. ВЕРЕСНЯ 1951 Р.

в Парафіальній Галі під Церквою св. О. Миколая в Амстердам, Н. Й., в год. 7. вєчорі.

Вєл члєни відділу У. Н. Союзу: 79 з Бродєвїк, 266 з Амстердам і 481 з Ст. Джанєніа, Н. Й., повинні кєнєчно прибути на ці наради. Зокрема запрошуємо нових їмїгрантїв, що ще не є члєнами У. Н. Союзу, прибути на ці наради, та вивслатїти реферату гол. предс. У. Н. Союзу Д. Галичина, який промовлятимє не тільки в важливих організаційних справах, але також про наш теперїшнї громадськї завданнєя.

Професору УВУ:
Н. Василенко-Полонська
Ю. Войко
І. Мірчук

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

В околиці міста Шікаго недавно відбувся випадок насильства над неграми...

нієї ночі стала відома на цілий світ. Найбільше роздували цей інцидент, безперечно, прихильники Совєтів...

Проте у цілому світі на чоловічих сторінках газет цю подію трактовано як сенсацію...

Американці, що пишуть листи за кордон, повинні взяти це все до уваги. Необережні власні міркування з приводу расової проблеми...

РОЗШУКИ

Пошукую одностельця зі старої еміграції, вихідця до 1914 р. в Америку з Київської губ. обл. Умань...

Пошукую когонебудь з родини Стефанівих і Дяків зі с. Гузів, пошта Болеків, повіт Долина. Всіх членів ближчої дії дальшої родини прошу ласкаво зголоситись до: Joseph 23, Park Ave., 414 Fairmount Ave. Phila. 23, Pa. Всі інші учр. часопис в усіх краях проситися о передрук.

ПРАЦЯ

ПОТРІБНО ПОРТЕМБІ - ПРИВІРАЛЬНИКІВ Нічна праця, стало, добра платня! Голоситись денно між 3 а 5 понод. 15-25 Whitehall Street, New York City (близько South Ferry, кімн. 210)

КУРСИ - ЛЕКЦІЇ

КУРСИ ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ. Це приймається жінок і мужчин на курси техн. креслення. Курси тривають 2-3 місяці. Викладач в укр. м. Інформації: Івж. К. Черкевич, 350 Grove Street, П. пов. Jersey City, N. J., в год. 7-9 р.м. крім свят.

Книжки-Журнали-Картки

НОВІ КНИЖКИ: Д-р І. Німчук: "585 днів совєтським в'язням". Споминок. 237 стор. \$1.50. Д-р І. Орґінон (Ларіон): "Українська літературна мова". Т. 1. 327 стор. \$3.25. Журнал "Україна". Українознавчі збірники на редакцію І. Борщака. Париж. Ч. 1-4. 304 стор. \$2.70. Ціни з обов'язковою поштовою. Гроші вислати за замовленням: BOOKSTORE W. MAGUN P. O. Box 381, Cooper Sta., New York 3, N. Y.

Др. Володимир ПАСІЧНЯК відкрив ЛІКАРСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ з днем 1. ВЕРЕСНЯ 1951 під ч. 209 KING STREET DUNKIRK, N. Y.

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українське підприємство ФЕДЬКА КУДІЛКА

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ ОАМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЗДМ. Курси механіки курси ЗДМ АВТАМ. (Постарайтесь для Вас про екзамен Лайсенсу. Напишіть листок до редакції. Помагасмо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННИ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ Інструктори фахівці. Зал. в 1918. L. TUSHNIEWICZ, директор Metropolitan Auto School 155 - 2nd Ave., близько 10th St. NEW YORK CITY

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОИТ, Міч. Розмова про Україну

Для 28. серпня в місті Дітроїті заплановано важку та велику акцію пропагандивної боротьби з тими елементами, які створили "залізну заслану". В присутності визначних та провідних людей, перед місцями ратушем, здуляковано подію першої висилки балюнових вістей з Парижу на "залізну заслану". Різночасно дано початок до створення тут організації з 25-ти мільйонів членів, яка продовжувала би цю пропагандивну боротьбу проти червоного диктатора. В цій церемонії взяли участь: бувший губернатор Вестлен, журналіст та коментатор Дру Прісон та українська радна міста Дітроїті, Марсел Е. Бек.

ПЕТЕРСОН, Н. П. Засновання нового відділу УКК

В суботу, дня 18 липня 1951 р. відбулися в Петерсоні, Н. Дж. громадські збори в приміщенні П. Бінварського Сервіс при 432 Мейн Ст. Діжурочі ініціативні групи пп. Озарук, Михайла, Лопушника Андрія та Матіяшова Богдана, які зуміли так підготувати збори, на них явилось досить поважне число людей. Відкривавши збори, п. Володимир Смаль-Стоцький привітав усіх присутніх громадян та висловив, що метою тих зборів є засновання відділу УКК. Опісля попросив до слова п. д-ра Шандора, представника централі УКК.

Д-р Шандор висловив змістовний реферат про значення, який та завдання УКК. Представивши присутнім живо і яскраво всю роботу УКК, який мобілізує всі сили, щоб українська справа та українська визвольна боротьба нашла відповідний відгомін, як серед американської публічної опінії, так і у державних мужів керівників американської політики, бо ж відомо, що ЗДА приймають до визволення всього поволеного людства.

Після короткої дискусії приступлено до вибору управи, яку вибрано в такому складі: п. Смаль-Стоцький - голова, Ю. Шайденіч і Озарук М. - заступники голови, С. Вубеляк - секретар, С. Винарський - скарбник, Вертіпорох І., Лопушник А. А. М. Мороз - контролерна комісія.

Переведена збірка на УНФонд дати \$108. Дати зложили: проф. Я. Сичинський, мгр. Е. Грусський, Озарук М. В. Смаль-Стоцький, Юлія Вертіпорох, Б. Вертіпорох, Ю. Шайденіч, А. Лопушник, Т. Садівник, Винарський С. - всі по \$10; М. Чухрай - 5, С. Сусовський - 3.

Требя з присмиство підкреснути, що п. С. Винарський цілком безітересно дав приміщення на згадані збори, та зарозом дав свою згоду на тимчасовий оцінок відділу УККА в цьому приміщенні.

С. ПУН

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЬО ЙОРК, Н. Й. - Четвертічні збори Тов. "Свобода", від 194, відбулись в суботу, 8. вересня ц.р., о год. 6. вечорі, в домі товариства при Ст. Маркс Пл. ч. 12, коло 3. Еве., на 3. поверсі в салі ч. 4. Пів години раніше там же відбулись засідання управи товариства. На зборах п. Іван Василішин висловив доповідь про справу Народного Дому в Нью Йорку та наголосив на українську діяльність кооперативу. Просимо всіх членів прийти на збори. - Управа.

ДУЖЕ ВАЖНА КНИЖОЧКА ЗДОРОВ'Я, ДЛІЯ ХОРИХ, ЯКІ ХОРЮТЬ ДОВШІ РОКИ. На ревматизм, катар, оцлер у жолудку, біль під грудьми, перестуда, кашель, біль нирок, біль голови, недуга нервова, каміня в жолудку, каміня жовчові, біль міхура, недуга шкірна і інші недуги. Хорі знайдуть полегшу. Пишіть по безплатну книжечку здоров'я. Адресуйте: BRADLEY HERB Box 224, Cooper Station New York 3, N. Y.

ПЕРЕВІЗ пасажирів, накунів і речей у місті, поза місто і на дальню відаль. ПО НЕЗЫКІЙ ЦІНІ. Голоситись: 6-10 ранку і 6-10 веч. Телефон: СУ. 9-7879 M. SHULGIN TRANSPORTATION 2086 Anthony Ave., N. Y. 57, N. Y.

ПОМЕР ГНАТ ПАЛАЖИН, УКРАЇНСЬКИЙ БАРИТОН

Нью Йорк. - У п'ятницю 31 серпня помер у шпиталі в Нью Йорку від удару серця Гнат Палажин, відомий у минулому баритон-солист. Його талант відкрив був о. В. Меренків з Пасаїку, який, зацікавившись ним, зібрав фонд на його студію в Італії. Після повороту до Америки Г. Палажин виступав як соліст на українських концертах, опісля поселився постійно як диригент при ургуруській церкві в Бейон, Н. Дж. Яких десять років тому перенісся на становище диригента при ургуруській церкві в Нью Йорку і тут відзначився як диригент хору. Небачки до кінця життя цікавився українським мистецьким життям.

ОБ'ЄДНАННЯ Б. УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ У ФІЛАДЕЛФІЇ ЗГАДУЄ РІЧНИЦЮ ДЛОБУТТЯ КИСВА

Філадельфія. - Місцевий відділ Об'єднання б. українських вояків згадуватиме річницю збудуття Кисва об'єднання Українськими Арміями в серпні 1919-го року, окремими Святочними Сходинами, - що відбується в суботу, 8-го вересня, в Домі Горожан при 847 Н. Френклін Стр. в год.

ТРИ КРАЇНИ РАДИТИМУТЬ НАД ТАЄМНИМИ АТОМОВИМИ СПРАВАМИ

Вашингтон. - Урядові Комісії Атомової Енергії Злучених Держав, Канади й Великобританії зберуться в дні 14-16 вересня для обговорення одноцілності у змаганнях до затримання в таємниці інформації про атомову енергію. Це вже буде п'ята конференція того роду. Згадані три країни були спільними винахідниками атомової бомби підчас другої світової війни і від того часу постійно співпрацювали в цій справі. Від покінчення війни не було взаємобуми інформації про нові роди атомової зброї. Уряди трьох держав прийшли до висновку, що нема рації тримати в таємниці від власного населення вісті, які Росія вже знає.

Міністри 18-ти західно-європейських країн зібрався на нараду в Парижі в справі підвищення продукційності праці робітників. Франція та більшість інших країн бачать ключ у поліпшенні поставання сировини, а ЗДА - в поліпшенні винагороди за робітничу працю.

Часопис „Свобода“ повинен знаходитися в кожній українській хаті.

Професійні оголошення: Д-р Мед. СТЕПАН СТЕК приймає хворих - Понеділок, Середня, Четвер і П'ятниця від год. 4:30 до 8 понод. - У Вікторок від г. 9 рано до 1 і від 4:30 до 8 вечорі. В Суботу від 9 рано до 3 понодуді. В неділі після уяви. - Адреса: 150 East 3 St. N. Y. C. Tel: Or.3-2738.

Д-р мед. ОЛЕКСАНДР СУШКІВ приймає від год. 10-1 і 5-8 щоденно з лінгвістичним нелідь. Офіс: 64 E. 7th St., NEW YORK, N.Y. Tel.: ALgonquin 4-7133

Д-р М. МАЙЗЕЛ лікує гострі і застарілі недуги мужчик і жінок, шпінні, загальне ослаблення, нирки і міхури, ревматизм, переводить аналізу крові і сечі. Ціні \$3.00. 107 E. 17th St., NEW YORK CITY коло 4-toї Евею і Юніон Свєр. Години: Щодня 10-1, 4-7; в суботу 10-1; в неділі зазначено.

Dr. S. CHERNOFF 223 - 2nd Ave., (Cor. 14th St.), N.Y.C. Tel. GRamercy 7-7897. Острі і догоспальні недуги чоловіків і жінок. Шпінні, X-Ray. Роздутий жид лікує без операції. Переводить аналізу крові для супружних доволів. - Офісний години: Щодня від 10 рано до 6:45 вечорі. В суботу від 10 до 1 понод. Екзамінація \$3.00.

НА ПРОДАЖ ДОМИ - БАРИ - ГРИЛС - ФАРМИ. 1. 4 акри, великий потік, дим 4 кімнати \$ 4,000. 2. 8 акри, дим 6 кімнат 6,500. 3. 1 акер, дим 6 кімнат, близько місточка 4,000. 4. Велика лота в місті, дим 6 кімнат 3,200. 5. 1/2 акра землі, дим 6 кімнат в місточку 5,200. 6. 40 акри, дим 5 кімнат - стодола 5,600. 7. 120 акри, дим 6 кімнат, стодола, гараж 9,100. 8. 130 акри, дим 8 кімнат, стодола, машинерія 20 штук худоби 20,000. 9. 420 акри, 2 доми, 50 штук худоби, всі машинерія. 10. 700 акри, 2 доми, 2 стодали, всі машинерія, великий потік плыве через фарму, на продаж або взаміну за дим 11. 158 акри, містечко за молоко \$1,000. 12. 104 акри, гарні доми, стодола, при головній шосі, 15 штук худоби, машинерія 25,500. 13. 236 акри, дим, стодола і інші забудовання, машинерія 25,700. 14. Вар-Грил, 20 кімнат, на головній вулиці на продаж або в заміну за апартамент гасе. 15. Вар-Грил, 1 акер землі, 4 кімнати позаду 12,000. 16. Вар-Грил, 6 кімнат, мурований дим 8,700. 17. Одинокий у місті Вар-Грил, дим 12 кімнат 18,900. 18. Вар-Грил, 2-фам., мурований дим на розі в середині міста 20,000. 19. 160 акри, курляча і молочна фарма, 2 фам. дим, всі уліпшення 19,200. 20. 110 акри, дим 6 кімнат, 14 штук худоби 9,200. 21. Шведська робітня в добрім місці. М'ясо також апартаменти до винайму в Нью Йорку. Спецілізуємо в продажі фарм, домів на літо, лоти, гросерні, делікатесні в місті і позамістом від \$3,500 з помешканнями. Зайдіть до нашого бюро і перегляньте спис реальностей. Продаємо різні аскурації по цінах головного бюро. STEPHEN D. SATZEWICH 32 E. 7th STREET NEW YORK CITY Tel. GRamercy 3-0713

Dr. J. DERUHA 128 EAST 86th ST., N. Y. C. над стаціонарною. Лексикон Ем. Місце має осередке положення, доступне з усіх боків. Окремі ждальні для жінок. Ординує в будні дні: 10-2 і 4-9 год. Особливу увагу звертає на недуги мужчик і жінок, неправильності й ослаблення. Якщо маєте які труднощі зі здоров'ям тіла або ума, порадьте мене з повинним довір'ям. - Точні огляди, включаючи й перевірку крові, \$3. ПОКІНЧИВ СТУДІЮ В ЄВРОПІ.

В. Володимир Пархуч український погребник Відомийший гідний похорон по уміркованій ціні. Кільце в день 1 в ночі: MODERNA KALINIA BEZPLATNO Кільце в день 1 в ночі: WOODROW W. PARCHUC Funeral Director Licensed New York & Connecticut 439 E. 5th St., New York City Tel. ORegon 3-2057 S. PARCHUC - Notary Public

ІВАН КОВАЛЬЧУК FUNERAL HOME COMPLETELY AIRCONDITIONED ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СЕРПІ NEW JERSEY ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛІ ВСІХ ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАКРАЩА У випадку смутку в родині клієнту яв в день так і в ночі: JOHN KOWALCHUK 129 GRAND STREET cor. Warren Street JERSEY CITY, 2, N. J. Tel. ERegen 4-5131

ІВАН БУНЬО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Занімається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром. PETER JAREMA 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2565

СКРИПКОВА СТУДІЯ ВОЛОДИМИРА ЦІСІКА починає новий шкільний рік з днем 1. вересня 1951 р. Зголошення приймається в понедліки і четверги між 5 а 7 год. вечорі в Укр. Літ.-Мист. Клубі при 147 Друга Еве. (між 9 і 10 вул.). По інформації кличте: Virginia 7-2566.

ВІЙСИ НА НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК в студії фортепіану і музичної теорії ІГОРЯ СОНЕВИЦЬКОГО - відбуваються - В ПОНЕДІЛКИ І ЧЕТВЕРГИ між 5 і 7 год. в Літер.-Мистецькому Клубі, 147 Друга Евею (між 9 і 10 вул.). Інформації в інші дні через телефон: Columbus 5-0757.

КУРСИ ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ Повідомляється, що 15-го вересня 1951 р. розпочнуться курси технічного креслення з машинознавства і будівництва. Ці курси поможуть людям, які ще не мають жадного фаху або мають невідповідний фах для праці в Америці, як: правники, економісти, куці, учителя, студенти, перешиколити себе і набути професію техн. креслярів, яка є дуже пошукувана і добре платна. - Курсанти з інших міст явже дістали працю. Програма курсів - політехнічна, викладач - в укр. мові з приміненням англ. термінології і вимок америк. індустрії. - Курси відбуваються вечором 2-3 місяці, зга. до остаточної підготовки. Курси проводить Івж. К. Черкевич з участю Івж. практиків. • Віпис і докладні інформації можлив набутти в К. П., 350 Grove Str., (П. поверх, ліво), Jersey City, N. J., в понедлок, середу і п'ятницю, о год. 7-9 вечорі. - Зогляду на брак відп. зал., - місця ограничені.

ТАРЗАН, ч. 2670. Йому минулося легко

MY ARM! GRUNTED WOLF, YOU'RE BREAKING MY ARM! THAT WAS CLOSE, WOLF, BUT YOU'RE SLOW. TARZAN JIBED. "DON'T TRY IT AGAIN!" "YEAH...YEAH!" WOLF STAMMERED "THAT'S RIGHT, I HEARD THE CAT. AND...WELL, SORRY, TARZAN. MY MISTAKE." "IT'S ALL RIGHT," TARZAN EXPLAINED QUIETLY. "IN THE DARK WOLF MISTOOK ME FOR SHEETA, THE LEOPARD." "Ой, моя рука!" - застогнав Вольф. "Ти ламаш мою руку!" - "До того було недалеко Вольфе, але ти надто повільний", кивв Тарзан. "Не пробуй більш цього!" "Все гаразд", пояснив спокійно Тарзан. "В пітьмі Вольф узяв мене за шкуру-леопардову саміцю". "Так, так..." стогнав Вольф. "Це правда... Я зачув леопарда і... гаразд, пробач, Тарзано. Моя помилка".